
JANKO BELOŠEVIĆ, MUZEALAC (1959. - 1979.)

U prigodi 85. obljetnice života dr. sc. Janka Beloševića, profesora emeritusa, dat je sažet osvrt na njegovo djelovanje u Arheološkom muzeju Zadar od 1959. do 1979. godine.

Predstavljeni su razni oblici muzejskoga djelovanja: od arheoloških istraživanja, obrade muzejske građe, sudjelovanja na znanstvenim skupovima, simpozijima i kongresima do priređivanja raznih tematskih izložbi i autorstava stalnog postava Srednjovjekovne zbirke Arheološkoga muzeja. Veoma se isticao u kulturno-obrazovnim djelatnostima Muzeja. U svom stručno-znanstvenom radu bavio se arheologijom ranog srednjeg vijeka, problematikom seobe naroda i problemom geneze i razvoja materijalne i duhovne kulture Hrvata. Određenu pozornost posvetio je predromaničkoj crkvenoj arhitekturi i kamenom crkvenom namještaju.

Prof. Belošević je znano i štovano ime na polju slavenske srednjovjekovne arheologije i prvo ime u hrvatskoj nacionalnoj arheologiji.

Ključne riječi: Janko Belošević, Arheološki muzej Zadar, muzejska djelatnost, arheološka istraživanja, stručno-znanstveni rad

JANKO BELOŠEVIĆ, MUSEUM EXPERT (1959-1979)

On the occasion of the 85th anniversary of the life of Janko Belošević PhD, Professor Emeritus, a brief overview is given of his work at the Archaeological Museum Zadar for the period from 1959 to 1979.

Various forms of museum activities are presented such as archaeological excavations, treatment of museum collections, participation at scientific conferences, symposiums and conferences and the organising of various thematic exhibitions and authorship of the permanent exhibition depicting the medieval inventory at the Archaeological Museum. This has become very prominent in the Museum's cultural and educational activities. This academic and scientific paper also deals with the archaeology of the Early Middle Ages, the issue of the Great Migration and the problem of the origin and development of Croatian material and spiritual culture. Particular attention is given to pre-Romanesque sacral architecture and church furnishings.

Prof Belošević is well known and respected in the field of Slavic medieval archaeology and the foremost name in the Croatian national archaeology.

Key words: Janko Belošević, Archaeological Museum Zadar, museum activities, archaeological excavations, scientific research

Slika 1. Prof. Grga Novak s arheološkom ekipom ispred Markove špilje na otoku Hvaru. Na slici je i student Janko Belošević.

Figure 1. Prof Grga Novak with the archaeological team in front of the Markova špilja (cave) on the island of Hvar. Janko Belošević as a student is also in the picture.

foto / photo: Osobna dokumentacija J. Beloševića / Personal documentation of J. Belošević

Dr. Janko Belošević, profesor emeritus rodio se prije 85 u Slatini Svedruškoj kod Krapine. Osnovnu školu je pohađao i završio (četiri razreda) u Petrovskom.

Klasičnu gimnaziju je završio u Zagrebu. U istom gradu je na Filozofskom fakultetu 11. srpnja 1958. diplomirao arheologiju i povijest.

Deset godina poslije na Filozofskom fakultetu u Beogradu obranio je magistarski rad s naslovom „*Arheološka ostavština Germana 6. vijeka na obali i širem području istočnog Jadrana*“. Magistarski studij financirao je vlastitim sredstvima, koristeći pritom svoje godišnje odmone i dane neplaćenog dopusta. Budući da Muzej nije znanstvena ustanova, isti mu nije mogao pružiti financijsku potporu za taj studij. Magisterij ili znanstveni radovi, kao ekvivalent magisterija, bili su uvjet za prijavu doktorske disertacije.

Na zadarskom Filozofskom fakultetu doktorirao je 11. svibnja 1977. s temom „*Problemi geneze i razvoja starohrvatske materijalne kulture s posebnim obzirom na rezultate istraživanja nekropola u sjevernoj Dalmaciji*“ (mentor prof. dr. sc. Zdenko Vinski).

Nakon odsluženja vojnoga roka (1959.) Janko Beloše-

Janko Belošević PhD, Professor Emeritus, was born 85 years ago in Slatina Svedruška near Krapina. He attended primary school and completed (four classes) in Petrovsko.

He completed high or grammar school in Zagreb. On 11 July 1958 and in the same city, he graduated from the Faculty of Humanities and Social Sciences majoring in archaeology and history.

Ten years later, at the Faculty of Humanities and Social Sciences in Belgrade he defended his master's thesis entitled "*The Archaeological Heritage of Germans on the Coast and in the Wider Area of the Eastern Adriatic Region from the Sixth Century*." He financed his master's programme on his own, using his holidays and days of unpaid leave. The museum could not provide him with financial support since it was not a scientific institution.

The master's thesis and research papers, equivalent to a master's programme, were a prerequisite for commencing a doctoral dissertation at the Faculty of Humanities and Social Sciences in Zadar, where he also gained his doctorate on 11 May 1977, with the dissertation entitled "*Problems Relating to the Origin and Development of Early Croatian Material Culture with Special Reference to the Results of Investigations of Necropolises in Northern Dalmatia*" (the mentor being Zdenko Vinski PhD).

After doing military service (1959), Janko Belošević contacted Prof Grga Novak in Zagreb for the purpose of gaining employment. He had collaborated with Prof Novak in archaeological excavations on the islands of Lastovo,

Slika 2. Zamolba J. Beloševića za zaposlenje u Arheološkom muzeju u Zadru 1959. godine

Figure 2. J. Belošević's job application for employment at the Archaeological Museum Zadar in 1959

Pismohrana Arheološkoga muzeja Zadar / Archive of the Archaeological Museum Zadar

vić se u Zagrebu javio prof. Grgi Novaku s kojim je surađivao na arheološkim istraživanjima na Lastovu, Korčuli i Hvaru, u vezi mogućeg zaposlenja. Pri tom susretu prof. Novak mu je rekao: „Pakiraj kofere i idi Mati u Zadar“. Tako je i bilo.

1. studenoga 1959. zaposlio se kao kustos Srednjovjekovnog odjela Arheološkoga muzeja u Zadru. Iz Opisa života kojeg je prof. Belošević, uz drugu dokumentaciju, priložio Molbi za zaposlenje u tom Muzeju, doznali smo i razloge zašto se odlučio za studij arheologije, te za arheološka nalazišta na kojima je tijekom studija sudjelovao u istraživanjima. „*Još dok sam bio dječak slušao sam priče o istraživanju Krapinske špilje, a često puta sam se igrao oko nje. U Klasičnoj gimnaziji još više sam razvio svoju ljubav i interes za prošlost naše zemlje i starih kultura na njenom tlu. Stoga sam upisao studij arheologije, koji se bavi baš ovom problematikom, koji su me odavna privlačili. U toku studija učestvovao sam na iskopavanjima u ekipi prof. dr. Grga Novaka u Lumbardi i na drugim lokalitetima otoka Korčule, zatim u špilji Rači na otoku Lastovu i 1955. u Markovoj spilji na otoku Hvaru. U dva navrata boravio sam na jednomjesečnoj studijskoj praksi u Arheološkom muzeju u Zadru, pod vodstvom dr.-a Mate Suića. 1955. bio sam na jednomjesečnom naučnom putovanju u Italiji pod vodstvom dr.-a Duje Rendić-Miočević-a. 1958. proveo sam mjesec dana na iskopavanjima Arheološkoga muzeja u Puli.*

Moji boravci u Zadru upoznali su me поближе sa arheološkom problematikom ovog grada i njegove okoline, pa mi to omogućuje da spremnije uđem u zvanje na koje se natječem. Zagreb 29. rujna 1959.“

Nakon položenog stručnog ispita 1961., kao kustos postao je i rukovoditelj Srednjovjekovnog odjela Arheološkoga muzeja, a poslije i viši kustos. Godine 1978. unaprijeđen je u najviše muzejsko zvanje, a to je muzejski savjetnik. Od 29. rujna 1978. do 30. svibnja 1979. bio je vršitelj dužnosti direktora Arheološkoga muzeja u Zadru.

Više godina je bio član uredništva „*Diadore*“, glasila Arheološkoga muzeja Zadar. Uredio je i nekoliko muzejskih publikacija. Bio je i član uredništva „*Obavijesti Hrvatskoga arheološkoga društva*“.

Ne zaboravimo spomenuti da je godinama bio filatelista, planinar i lovac.

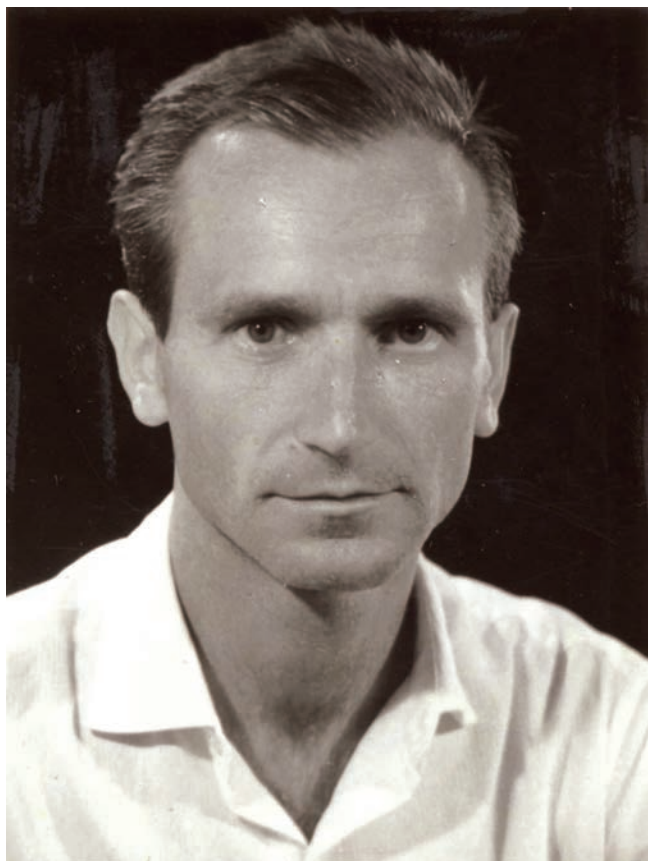
Koncem šezdesetih i početkom sedamdesetih biti magistar u Zadru, mnogo je značilo. Već tada je mr. Janko Belošević u Zadru bio značajno ime. Naravno da takva titula danas ne izaziva osobitu pozornost, u poplavi magisterija, osobito doktorata.

Nakon doktoriranja prof. Beloševiću su se otvorile ne-slućene mogućnosti koje će ga za samo dvije godine odve-

Korčula and Hvar. During encounter in Zagreb, Prof Novak said to him, “Pack your bags and go to Mate in Zadar.” And so it was.

On 1 November 1959, he gained employments as the curator of the Medieval Department at the Archaeological Museum Zadar. Based on his autobiography which Prof Belošević provided including documentation, and the job application he submitted to the Museum, we are able to uncover the reasons why he decided to study archaeology, and concentrate on archaeological excavation sites where he had collaborated during his time of study: “*While I was still a child, I listened to stories about the excavations of the Krapina Caves, and often I had played in that area. At grammar high school, I had further developed a love and interest for our country's past and the ancient cultures on its soil. That's why I decided to study archaeology, which deals exactly with this issue, and has since long ago attracted me. During my studies, I participated in the excavations undertaken by the Prof Grga Novak's team in Lumbarda and at other sites on the island of Korčula, and also in the cave in Rača on the island of Lastovo and in 1955 in Markova Cave on the island of Hvar. On two occasions, I took one-month work practice for my studies at the Archaeological Museum in Zagreb, under the leadership of Dr Mate Suić. In 1955, I went on a one-month learning trip in Italy under the leadership of Dr Duje Rendić-Miočević. In 1958, I spent a month on the excavations led by the Archaeological Museum in Pula.*

sti na Filozofski fakultet u Zadru. Godinu dana prije (1978.) Znanstveno-nastavno vijeće Filozofskoga fakulteta u Zadru izabralo ga je za honorarnog predavača iz predmeta Pregled nacionalne numizmatike na poslijediplomskom studiju Pomoćne povijesne znanosti i Razvoj srednjovjekovnog društva.

Vratimo se njegovim, raznovrsnim, muzejskim poslovima u Zadru i izvan Zadra. Do njegova dolaska u taj grad u Arheološkom muzeju gotovo da i nije bilo istraživanja ranohrvatskih grobova. Na zadarskom području takva istraživanja provodili su djelatnici Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika iz Splita (S. Gunjača, D. Jelovina i D. Vrsalović). U takvim okolnostima nije mu bilo lako krenuti s istraživanjima takvih groblja u Ravnim kotarima. Tko se mogao suprotstaviti autoritetu kao što je bio dr. Stjepan Gunjača.

Ipak krenuo je na Glavčurak u Kašiću, gdje je vodio zaštitna istraživanja 1964. i 1965. Otkriveno je slojevito ranosrednjovjekovno groblje. Od 1962. do 1965. na tom nalazištu pronađeno je nekoliko iznimno vrijednih istočnogotskih nalaza (između ostalih i dvije lučne fibule). Njegovim istraživanjima pronađeno je 25 grobova, od kojih je 10 vezano za Seobu naroda, a 15 pripada ranohrvatskom razdoblju.

J. Belošević je tijekom 1966. proveo manja istraživanja uz crkvu Sv. Petra u Radovinu, dok je 1967. istraživao ranohrvatsko groblje na položaju Maklinovo brdo u Kašiću. Bio je to nastavak radova iz 1955. i 1957. koja je vodio Mate

Slika 3. Janko Belošević na početku svoga rada u Arheološkom muzeju u Zadru

Figure 3. Janko Belošević at the beginning of his work at the Archaeological Museum Zadar

Pismohrana Arheološkoga muzeja Zadar / Archive of the Archaeological Museum Zadar

During my stays in Zadar, I become more familiar with this city's archaeological issues and its surroundings, and this prepared me for the profession for which I wish to apply.

Zagreb, 29 September 1959"

After passing the professional examination in 1961, as the curator he became head of the Medieval Section at the Museum of Archaeology, and later the senior curator. In 1978, he was promoted to the highest position at the museum, that of museum advisor. From 29 September 1978 to 30 May 1979, he was the acting director of the Archaeological Museum Zadar.

For many years, he was a member of the editorial board of "Diadora", a journal issued by the Archaeological Museum Zadar. He has edited a number of museum publications and has also been a member of the editorial board of "Notifications at the Croatian Archaeological Society".

We should not forget to mention that for years he was a stamp collector, hiker and hunter.

In the late 1960s and early 1970s, possessing a master's degree in Zadar meant quite a lot. Even then, Janko Belošević MSc was an important name in Zadar. Naturally, this academic title today does not draw that much attention due to the current flood of master's degrees, especially the doctorates.

After gaining a doctorate, incredible opportunities opened up for Prof Belošević, which in only two years' time would take him to the Faculty of Humanities and Social Sciences in Zadar. The year before (1978), the Science Teaching Board at the Faculty of Humanities and Social Sciences in Zadar appointed him to the position of part-time lecturer for the course covering the Overview of the National Numismatics in the postgraduate programme of Auxiliary Historical Sciences and the Development of Medieval Society.

Let us now return to his diverse museum activities in and outside of Zadar. Until his arrival in Zadar, the Museum of Archaeology had not researched the Early Croatian graves. This research was being conducted in the Zadar area by the staff of the Museum of Croatian Archaeological Monuments in Split (S. Gunjača, D. Jelovina and D. Vrsalović). Under such circumstances, it was not easy for Janko Belošević to start researching the cemeteries of Ravni kotari. Who could have then opposed an authority as was Dr Stjepan Gunjača.

Nonetheless, he proceeded to Glavčurak in Kašić, where in 1964 and 1965 he led the excavations. Layers of an early medieval cemetery were found. From 1962 to 1965, a few exceptionally valuable East Gothic findings were discovered (including two bow fibulae). His

Slika 4. Nin - Ždrijac. Snimanje priloga za Radioteleviziju Zagreb 1971

Figure 4. Nin-Ždrijac. Recording the spot for Zagreb Radio & Television in 1971

Fototeka Arheološkoga muzeja Zadar / Photography Library of the Archaeological Museum Zadar

Suić. Istraženo je 13 novih grobova s poganskim značajkama pokapanja. Pedesetak metara jugoistočno od toga položaja, u vrijeme istraživanja kosturnog groblja, slučajno su otkriveni ostaci paljevinskoga groblja. Već tada je Belošević znao da se, zaista, radi o žarnom groblju.

Nakon pokusnih istraživanja na položaju Ždrijac u Ninu 1967., uz manje prekide, od te godine do 1977. je vodio sustavna istraživanja toga ranohrvatskoga groblja. Provedeno je šest istraživačkih kampanja i istraženo 337 grobova s više od tisuću raznih predmeta. Radi se o najvećem i najznačajnijem groblju iz vremena 8. do prve polovice 9. st., koje je dosad istraženo na prostoru ranosrednjovjekovne hrvatske države (Sl. 4-6, 9).

Kao izravan svjedok, iz studentskih dana, autor ovog teksta imao je priliku osobno pratiti mnoge velike napore oko pronalaženja sredstava za istraživanja ovog ranohrvatskoga groblja, a poslije i za izradu tehničke dokumentacije i konzervacije kovinskih i drugih predmeta.

Na istraživanjima na Ždrijacu u Ninu najviše je učinjeno 1971. godine, kada je istražena površina od 1.575 m² i 156 grobova, dok su stručnjaci Biološkoga instituta iz Ljubljane pod vodstvom dr. Pogačnika izveli antropološku analizu ljudskih kostura (te godine su bile nesnosne vrućine tijekom ljetnih mjeseci). Nakon toga nastupio je muk, poradi poznatih političkih događaja u nekadašnjoj državi, napose u Hrvatskoj, kada je i sam spomen Nina izazivao neugodne političke konotacije. No i to razdoblje je trebalo proći.

Mnogi kovinski predmeti koji su izišli na vidjelo, iz ždrijačkog sabuna (pijeska) uvelike su stradali, poradi nazočnosti velike količine soli. Zato i ovom prigodom valja spomenuti prof. Božidara Vilhara, dugogodišnjeg djelatnika i voditelja Konzervatorske radionice Arheološkoga muzeja, koji je vrlo mnogo, sa svojim suradnicima, učinio na spašavanju takvih vrijednih predmeta. Autor to može i osobno

excavations uncovered 25 tombs, 10 of which were from the Great Migration period, and 15 belong to the early Croatian Period.

During 1966, Janko Belošević conducted smaller excavations around the Church of St. Peter in Radovin, while in 1967 he explored the Early Croatian cemetery on the Maklinovo brdo (in English, *Maklin Hill*) in Kašić. This was a continuation of activities led by Mate Suić from the period of 1955 to 1957. In total, 13 new graves with pagan burial features were investigated. Fifty meters southeast from that position, at the same time as excavating the skeletal necropolis, the remains of a cremation necropolis were uncovered. Even then, Belošević truly knew that it was actually an urnfield necropolis.

After trial excavations at the Ždrijac site in Nin in 1967, from then until 1977 and between brief interruptions, he led a systematic investigation into that Early Croatian cemetery. Prof. Belošević conducted six systematic research projects and investigated 337 graves containing over a thousand various artefacts. It was to date the largest and most important cemetery from the period between the eighth and the first half of the ninth century that had been investigated in the territory of the Early Medieval Croatian state (Fig. 4-6, 9).

As a first-hand witness and from student days, the author of this paper had the opportunity personally to witness the numerous enduring efforts in seeking funding for investigating this Early Croatian cemetery, and later the efforts involved in preparing the technical documentation and conservation of metal artefacts and the like.

Most of the work on investigating Ždrijac in Nin was carried in 1971, covering 156 graves over an area of the 1,575 square metres, while experts from the Ljubljana Biological Institute led by Dr. Pogačnik performed anthropological analyses of human skeletons (those years were marked by unbearable temperatures during the summer months). Subsequently, an intense silence prevailed due to the well-known historical events that occurred in the former Yugoslavia, especially in Croatia, where merely mentioning the name Nin created uneasy political connotations. This was something that was to pass eventually.

Numerous metallic artefacts uncovered from the sand of Ždrijac had deteriorated extensively due to the presence of large amounts of salt. Subsequently, mention should also be given to Prof. Božidar Vilhar, a long-time employee and head of Conservation Workshop at the Museum of Archaeology, who in collaboration with his colleagues had

Slika 5. Nin - Ždrijac, istraženi dio ranohrvatskoga groblja
 Figure 5. Nin-Ždrijac, investigated section of the early Croatian cemetery

preuzeto iz / after: J. Belošević 2007.

posvjedočiti, jer je tijekom studija i nekoliko godina nakon diplomiranja radio s prof. Vilharom. Zahtjevan i kompleksan zahvat izveden je na konzervaciji i restauraciji nalaza iz poznatog groba 322 – grob hrvatske dostojanstveničke obitelji (sada izložen u Muzeju ninskih starina). Primjerice, nakon rendgenskih snimanja u zadarскоj bolnici, željezni predmeti su konzervirani metodom redukcije (prema švedskim i danskim metodama koje je u Zadar prenio prof. Vilhar prije više od 40 godina). Sve je to pratio i odobravao prof. Belošević.

Istraživanja većeg srednjovjekovnog groblja u okolišu Sv. Križa izvedena su od 1968. do 1970. Najstariji sloj grobova prethodio je izgradnji crkve Sv. Križa i pripadao je sloju grobova s poganskim značajkama pokapanja, ali u istom sloju ima i nekoliko grobova s kršćanskim značajkama pokapanja. Izgradnjom crkve Sv. Križa u 9. st. tu je nastavljeno pokapanje.

Kao djelatnik Arheološkoga muzeja Belošević je u Staroj Poveljani istražio 20 starohrvatskih grobova, dok je 1969. i 1970. cjelovito istražio crkvu Sv. Ivana Evanđeliste u Biogradu na Moru, koja je pripadala muškom benediktinskom samostanu (11. st.). Pod njegovim vodstvom (1971.) proveden je konzervatorski zahvat i prezentacija toga iznimno značajnoga hrvatskoga srednjovjekovnoga spomenika. Međutim, ne bez poteškoća, jer nije bilo potpune suradnje konzervatora. Potom je u Biljanima Donjim na položaju Trljuge 1972. i 1973. izveo zaštitna istraživanja ranohrvatskoga groblja. Od 27 istraženih grobova, 17 ih je bilo s poganskim, a 10 s kršćanskim značajkama pokapanja. Također je 1972. i 1973. proveo zaštitna istraživanja na položaju Klarića kuće u Stankovcima. Ukupno je istraženo 13 grobova s poganskim značajkama pokapanja. Godine

done much to salvage these valuable items. Naturally, this is something that author can personally attest to, because during his studies and a few years after graduation, he had worked with Prof Vilhar. This demanding and complex procedure was performed for conserving and restoring the finds from the famous 322 tomb – a grave of a Croatian noble family (now on display at the Museum of Nin Antiquities). For instance, after taking x-rays at Zadar Hospital, the iron artefacts were preserved using a reduction method (based on the Swedish and Danish methods that Prof Vilhar had introduced in Zadar more than 40 years ago). All of this was approved of and monitored by Prof Belošević.

Investigations of a larger medieval cemetery in the surroundings of Sv. Križ (in English, *Holy Cross*) were carried out from 1968 to 1970. The oldest layer of the graves was preceded by the construction of the Church of the Holy Cross and belonged to a layer of graves with pagan burial features, but the same layer contained several graves with Christian burial features. After construction of the Church of the Holy Cross in the 9th century, burials continued to take place there.

As a member of the Museum of Archaeology, at Stara Poveljana Belošević investigated 20 Old Croatian graves, while in 1969 and 1970 he carried out extensive research into the Church of St. John the Evangelist in Biograd na Moru, which belonged to a male Benedictine Monastery (11th century). Under his leadership in 1971, a conservation project and a presentation of this exceptionally important Croatian medieval monument was carried out. However, not without difficulty, because full cooperation from the conservators was missing. Then, in 1972 and 1973 at Biljane Donje on the Trljuge site, rescue excavations of the Early Croatian cemetery were conducted. Of the 27 excavated graves, 17 were of a pagan origin, with 10 possessing Christian burial characteristics. Furthermore, in 1972 and 1973, he carried out excavations at the Klarića kuće in Stankovci. A total of 13 graves were excavated and denoted by pagan burial characteristics. In 1973, Belošević investigated several graves at the Kulica site in Smilčić, which belonged to an earlier pagan strata. That same year, he excavated a medieval and later-dated cemetery around the church of St. Peter in Morpolča (discovering 11 tombs on the west side of the church).

Again, as an expert from the Museum of Archaeology (1978-1979), he began excavations at the site of Crkvina in Galovac (Fig. 7-8). Here the excavations continued ten years later and were completed in 1991. By then, Professor Belošević had been employed at the University of Zadar for more than a decade.

Slika 6. Nin - Ždrijac. Istraženi starohrvatski grobovi
Figure 6. Nin-Ždrijac. Investigated Croatian graves

preuzeto iz / after: J. Belošević 2007.

With the numerous mentioned independent investigations, Belošević significantly deepened the understanding of the Early Croatian culture. All these investigations were made possible because he led the research project titled *"The Problems of Early Croatian Culture in the North Dalmatian Region"*, as well as other archaeological projects involving Croatian sites from the Middle Ages.

After gaining employment at the Archaeological Museum Zadar, he participated in investigating several archaeological sites in Bosnia and Herzegovina (Čipuljići near Bugojna in 1960, Rakovčani near Prijedor in 1960, Mistihalj at Bileća, Police and Ljubomir at Trebinje in 1967 and 1968), with the investigations led by the Sarajevo National Museum of Bosnia and Herzegovina and the Smithsonian Institute of the United States.

Also noted is his participation in archaeological excavations of several Croatian sites, such as Muline (1961-1964), Bribir (1961-1963), Knin (Greblje 1966-1967), and several other locations in Zadar over the course of a number of years.

On a number of occasions in the wider Zadar area, he carried out surveys and discovered several unidentified medieval sites, since being a game hunter he had often passed through many areas in northern Dalmatia which included parts of Stankovci, Dragišić, Morpolača, Nin, Privlaka, Kašić, Islam Grčki, Biljane Donje, Smilčić, Maslenica, Pridraga, Nadin, Suhovare, Veljani, the southern part of the island of Pag, Radovin, Jovići and others locations.

These investigations had allowed Prof Belošević to greatly enrich the inventory of the Medieval Department, which prior to his arrival at the Museum contained very few artefacts of material culture. He paid particular attention to making records of inventory containing newly found archaeological artefacts. All such items were orderly entered into the Inventory Ledger pertaining to medieval archaeological material, accompanied by drawings and descriptions. Special emphasis should be given to this part of his work in general.

In addition to the many tasks relating to complex museum activities, he also participated in preparing various thematic exhibitions, and in arranging and clarifying newfound archaeological artefacts. In regards to exhibition activities, most of his work took place in setting up a permanent exhibition of (Old Croatian) medieval collection of artefacts in the present Museum building, which was formally opened on 29 November 1974. He was very good at establishing collaboration with the unrivalled visual artist of the permanent exhibition, Mladen Pejaković, an academic painter from Zagreb. This exhibition is still very current in a museological sense. However, the permanent exhibition was subject to the judgment of incompetent politicians, resulting in unpleasant problems for Prof Belošević. Even in these

Slika 7. J. Belošević u trenucima odmora na položaju Crkvina u Galovcu 1979.

Figure 7. J. Belošević during moments of relaxation at the Crkvina site in Galovac, 1979

Fototeka Arheološkoga muzeja Zadar / Photography Library of the Archaeological Museum Zadar

Slika 8. Galovac – Crkvina, D. Jelovina i Ž. Rapanić u posjetu nalazištu, 1979.

Figure 8. Galovac – Crkvina, D. Jelovina and Ž. Rapanić visiting the site in 1979

Fototeka Arheološkoga muzeja Zadar / Photography Library of the Archaeological Museum Zadar

1973. Belošević je na položaju Kulica u Smilčiću istražio nekoliko grobova koji pripadaju ranijem, poganskom, sloju. Iste godine istraživao je srednjovjekovno i kasnije groblje oko crkve Sv. Petra u Morpolachi (otkriveno je 11 grobova sa zapadne strane crkve).

Ponovno kao stručni djelatnik Arheološkoga muzeja (1978. - 1979.) započeo je istraživanja na položaju Crkvina u Galovcu (Sl. 7-8). Ta su istraživanja nastavljena deset godina poslije i završena 1991. godine. Tada je prof. Belošević više od jednog desetljeća bio zaposlen na Filozofskom fakultetu u Zadru.

Nabrojanim samostalnim istraživanjima Belošević je bitno unaprijedio spoznaje o starohrvatskoj kulturi. Sva ta istraživanja bila su moguća jer je bio nositelj znanstvenog projekta „*Problemi starohrvatske kulture na području Sjeverne Dalmacije*“, kao i još nekih projekata koji se tiču arheologije hrvatskoga srednjega vijeka.

Nakon zaposlenja u zadarskom Arheološkom muzeju sudjelovao je na istraživanjima nekoliko arheoloških nalazišta u Bosni i Hercegovini (Čipuljici kod Bugojna 1960., Rakovčani kod Prijedora 1960., Mistihalj kod Bileće, Police i Ljubomir kod Trebinja, 1967. i 1968.) koja su vodili Zemaljski muzej Bosne i Hercegovine iz Sarajeva i Smithsonian Institut iz SAD-a.

Napomenimo da je sudjelovao u arheološkim istraživanjima na nekoliko hrvatskih nalazišta, kao što su Muline (1961. – 1964.), Bribir (1961. – 1963.). Knin (Greblje, 1966.

situations, he remained true to his professional and scientific views.

As a highly qualified museum expert, Prof Belošević set up (prepared or participated in the preparation of) a number of smaller and larger thematic exhibitions. Mentioned should be given to the fact that he was the representative of the Republic of Croatia in organising the exhibition titled “*Material Culture of the Slavs in the Early Middle Ages*”, established in 1965 in Warsaw and on occasion of the First International Congress of Slavic Archaeology. He also compiled a catalogue of artefacts for the exhibition.

We also mention other exhibitions such as the “*5000 Years of Pottery*” (he was the author of the section covering the Middle Ages, 1962), “*Medieval Serbian Frescoes*” (1962, the exhibition was organised in cooperation with the Belgrade Gallery of Frescoes), “*Medals in Croatia*” (1963), “*Archaeological Monuments from the 7th - 11th Century in the Socialist Republic of Croatia*” (it was part of the mentioned international exhibition of material culture of the Slavs from the Early Middle Ages), “*Zadar in the Period of the National Rulers*” (1966), “*Nin in the Period of the Croatian Rulers*” (1969), and other exhibitions.

In addition to that already mentioned, he also worked on the permanent (Middle Ages) exhibition of the Regional Archaeological Collection in Nin (1969) and Biograd (1968-1969). On the occasion of the 11th Congress of Yugoslavian

– 1967.), te na nekoliko položaja u gradu Zadru kroz više godina.

Višekratno je na širem zadarskom području provodio re-kognosciranja i otkrio više nepoznatih srednjovjekovnih nalazišta (a kao lovac prolazio je mnogim područjima u sjevernoj Dalmaciji). Obišao je tako dijelove Stankovaca, Dragišića, Morpolache, Nina, Privlake, Kašića, Islama Grčkog, Biljana Donjih, Smilčića, Maslenice, Pridrage, Nadina, Suhovara, Veljana, južni dio otoka Paga, Radovina, Jovića i dr.

Spomenutim istraživanjima prof. Belošević je umnogome obogatio fundus Srednjovjekovnoga odjela u kojem se do njegova dolaska u Muzej nalazio vrlo mali broj predmeta materijalne kulture. Osobitu pažnju posvetio je inventiranju novopronađenih arheoloških predmeta. Sve je uredno uvedeno nacrtano i opisano u Knjige inventara koje su se odnosile na srednjovjekovnu arheološku građu. Ovo posebice ističemo u njegovu ukupnom radu.

Uz mnoge poslove koji su vezani za kompleksnu muzejsku djelatnost, sudjelovao je na pripremanju raznih tematskih izložbi, zatim u sređivanju i objelodanivanju novopronađene arheološke građe. Glede izložbene djelatnosti najveći je njegov rad na realizaciji stalnog postava Srednjovjekovne (starohrvatske) zbirke u sadašnjoj zgradi Muzeja koja je svečano otvorena 29. studenoga 1974. godine. Ostvario je vrlo dobru, ali nikako laganu suradnju s likovnim oblikovateljem toga stalnoga postava, nenadmašnim Mladenom Pejakovićem, akad. slikarom iz Zagreba. Ta izložba je i danas itekako muzeološki aktualna. Međutim taj stalni postav bio je podložen prosudbi nekompetentnih političara, pa je prof. Belošević imao i neugodnih poteškoća. I ovoga puta nije odstupao od svojih stručnih i znanstvenih stajališta.

Kao vrstan muzealac prof. Belošević je postavio (pripremio ili sudjelovao u pripremanju) više manjih i većih tematskih izložbi. Svakako valja istaknuti da je bio predstavnik Republike Hrvatske na priređivanju izložbe „*Materijalna kultura Slavena u ranom srednjem vijeku*“ koja je 1965. bila postavljena u Varšavi u povodu I. međunarodnoga kongresa za slavensku arheologiju. Za tu izložbu je izradio i katalog predmeta.

Spominjemo i neke druge izložbe: „*5000 godina keramike*“ (autor je dijela koji se odnosi na srednji vijek, 1962.), „*Srednjovjekovne srpske freske*“ (1962., izložba je priređena u suradnji s Galerijom fresaka iz Beograda), „*Medalje u Hrvatskoj*“ (1963.), „*Arheološki spomenici 7. do 11. st u SR Hrvatskoj*“ (bio je to dio spomenute međunarodne izložbe Materijalna kultura Slavena u ranom srednjem vijeku), „*Zadar u doba narodnih vladara*“ (1966.), „*Nin u doba hrvatskih narodnih vladara*“ (1969.) i dr.

Uz navedeno, radio je i na stalnom postavu (srednji vijek) Područne arheološke zbirke u Ninu (1969.) i Biogradu (1968. – 1969.). U povodu održavanja IX. kongresa arheologa Jugoslavije u Zadru (1972.) Srednjovjekovna zbirka Arheološkoga muzeja (stari postav) je dopunjena s dva

Archaeologists in Zadar (1972), the Museum of Archaeology's Medieval Collection (previous exhibition) was complemented with two closets (cabinets) in which a selection of finds from the Early Croatian Cemetery at Ždrijac in Nin was shown.

He became a prominent expert in the museum's cultural and educational activities (besides the Medieval Department he also led the Cultural and Educational Department). Many people remember his leadership at the Museum, in Zadar, Nin and Ravni kotari. He also taught courses for tourist guides. Archaeological students (not just in Zadar) were only able to learn the methodology of investigating graves and the available documentation on the Early Medieval Period. On several occasions, they gladly joined expert archaeological teams led by Prof. Belošević.

In 1976, the school programme at Zagreb RTV (radio and television) made a short film on the Archaeological Museum Zadar. The Museum's curators, amongst whom was Prof. Belošević, wrote the script and assisted in filming it.

His ongoing academic and scientific training was systematic, visiting numerous important archaeological institutions in Croatia and the former Yugoslavia. He undertook a number of study trips in Europe that included Greece (1960), Poland (1965, 1966), Italy (1966, 1970, 1971), Czechoslovakia (1963, 1968, 1970) and Germany (1970). He also took private trips to Hungary, Switzerland and the former Soviet Union.

In his professional and scientific work, he particularly focused on the archaeology of the Early Middle Ages, the issue of the Great Migration and the problem associated with the origin and development of the material and spiritual culture belonging to the Croats. He also devoted particular attention to pre-Romanesque sacral architecture and church furnishings. All this is evident in the attached list of his works for the period from 1961 to 1980.

He collaborated in establishing the Corpus Inscriptionum Latinarum (CIL) under the auspices of the Inter-Academic Committee.

The results he had achieved even then made a significant contribution to the development of the Croatia's national archaeology.

Carrying his papers and at times without them, he participated in numerous scientific gatherings, congresses and symposia in Croatia and beyond. Some of these included: Ohrid (1960), Ljubljana (1963), Zagreb (1965), Warsaw (1965) Zadar (1966, 1972), Herceg Novi (1966), Ravenna (1966, 1971), Knin (1969), Nin (1969) Bor (1969), Mostar (1969, 1979), Berlin (1970), Spoleto (1970), Kranj (1970), Biograd (1970), Belgrade (1971), Ravenna-Poreč-Ljubljana (1972), Postojna (1972), Prilep (1972), Negotin (1973), and also Poreč and other locations.

On a number of occasions, Prof. Belošević presented the results of his field research and scientific investigations at public lectures in Zadar, Zagreb, Nin and Biograd na

Slika 9. Dr. sc. Janko Belošević s najvećom zbirkom ranosrednjovjekovne keramike u Hrvatskoj s položaja Nin - Ždrijac
 Figure 9. Janko Belošević Phd with the largest collection of early medieval pottery in Croatia at the Nin – Ždrijac location

foto / photo: Z. Alajbeg

ormara (vitrine) u kojima je bio izložen izbor nalaza iz ranohrvatskoga groblja na Ždrijacu u Ninu.

Veoma se isticao u kulturno-obrazovnim djelatnostima muzeja (uz Srednjovjekovni odjel vodio je i Kulturno-prosvjetni odjel). Mnogi se sjećaju njegovog vodstva po Muzeju, Zadru, Ninu i Ravnim kotarima. Predavao je i na tečajevima za turističke vodiče. Studenti arheologije

Moru, Charles University in Prague, the Archaeological Institute of ČSAV in Brno, the Archaeological Institute in Nitra, the Faculty of Humanities and Social Sciences in Ljubljana and others institutions.

For instance, in 1965 at the Workers' University in Biograd, he gave a lecture on the history of Biograd. In 1967, at the Faculty of Humanities and Social Sciences in Zagreb he spoke of the results of his research carried out in the Trebišnjica valley; while at the Zadar Branch of Museum Experts, in the same year, he gave a lecture titled "*Problems Associated with the Ostrogoths in Territory of Dalmatia in the Light of Archaeological Finds*". At the Matica hrvatska Sub-Committee in Zadar (1969), he presented the results of Croatian post-war archaeology in region of northern

(ne samo zadarski) mogli su puno naučiti o metodologiji istraživanja ranosrednjovjekovnih grobova i njihovoj dokumentaciji. Rado su se, višekratno, uključivali u stručne arheološke ekipe koje je vodio prof. Belošević.

Godine 1976. Školski program RTV Zagreb snimio je kratki film o Arheološkom muzeju Zadar. Kustosi muzeja, među njima i prof. Belošević napisali su scenarij i pomagali u njegovu snimanju.

Sustavno se stručno-znanstveno usavršavao, posjetivši mnoge značajne arheološke ustanove u Hrvatskoj i nekadašnjoj zajedničkoj državi. Ostvario je više studijskih putovanja po Europi: Grčka (1960.), Poljska (1965., 1966.), Italija (1966., 1970., 1971.), Čehoslovačka (1963., 1968., 1970.), Njemačka (1970.). Boravio je još, privatno, u Mađarskoj, Švicarskoj i bivšem Sovjetskom Savezu.

U svom stručno-znanstvenom radu bavio se arheologijom ranog srednjeg vijeka, problematikom seobe naroda i problemom geneze i razvoja materijalne i duhovne kulture Hrvata. Određenu pažnju posvetio je predromaničkoj sakralnoj arhitekturi i crkvenom namještaju. Sve se to zrcali iz priloženog popisa njegovih radova od 1961. do 1980. godine.

Suradivao je na izradi Korpusa latinskih srednjovjekovnih natpisa (CILMA) u okviru međuakademijskoga odbora.

Postignutim rezultatima već tada je dao značajan prinos razvoju hrvatske nacionalne arheologije.

S brojnim referatima je sudjelovao na znanstvenim skupovima, kongresima i simpozijima u Hrvatskoj i izvan nje. Primjerice: Ohrid (1960.), Ljubljana (1963.), Zagreb (1965.), Varšava (1965.) Zadar (1966., 1972.), Herceg Novi (1966.), Ravenna (1966., 1971.), Knin (1969.), Nin (1969.), Bor (1969.), Mostar (1969., 1979.), Berlin (1970.), Spoleto (1970.), Kranj (1970.), Biograd na Moru (1970.), Beograd (1971.), Ravenna – Poreč - Ljubljana (1972.), Postojna (1972.), Prilep (1972.), Negotin (1973.), Poreč i dr.

Prof. Belošević je rezultate svojih terenskih i stručno-znanstvenih istraživanja u više navrata predstavljao na svojim javnim predavanjima u Zadru, Zagrebu, Ninu i Biogradu na Moru, Karlovu sveučilištu u Pragu, Arheološkom Institutu ČSAV u Brnu, Arheološkom institutu u Nitri, Filozofskom fakultetu u Ljubljani i dr.

Primjerice 1965. u tadašnjem Radničkom sveučilištu u Biogradu izlagao je o povijesti toga grada, a 1967. je na Filozofskom fakultetu u Zagrebu govorio o rezultatima svojih istraživanja u dolini Trebišnjice, dok je u Podružnici muzealaca u Zadru, iste godine, održao predavanje s naslovom „*Problemi Istočnih Gota na tlu Dalmacije u svjetlu arheoloških nalaza*“. U Pododboru Matice hrvatske u Zadru (1969.) izlagao je o rezultatima hrvatske arheologije poslije rata na području sjeverne Dalmacije, dok je povodom osnivanja Ogranka Matice hrvatske u Ninu 1971. predavao o značenju Nina za hrvatsku arheologiju. Iste godine je u Podružnici Povijesnog društva Hrvatske u Zadru govorio o najznačajnijim arheološkim rezultatima na polju hrvatske

Slika 10. Dr. sc. Janko Belošević, profesor emeritus

Figure 10. Dr Janko Belošević, Professor Emeritus

preuzeto iz / after: J. Belošević 2007.

Dalmatia, while on the occasion of the establishment of the Matica hrvatska Branch in 1971, he gave a lecture on the importance of Croatian archaeology. That same year, at the Branch of the Croatian Historical Society in Zadar, he spoke of the most important archaeological results in the field of Croatian archaeology, and before members of the Conference on Union of Cities in Socialist Republic of Croatia (1971) presented the topic of “*The Archaeological and Historical Significance of Nin*”, and other topics.

Throughout his entire museum work, he systematically collaborated with the mass media in Zadar and in Croatia, thus popularising Croatian Medieval culture. It is noteworthy mentioning the era in which he then lived, when denoting something Croatian was done with caution, so as to avoid being labelled an enemy of the state.

After transferring to the Faculty of Humanities and Social Sciences in Zadar, he continued close ties with the Museum of Archaeology. This was particularly true after his retirement. That is why, on this occasion, special emphasis should be given to his great involvement in the preparation and printing of the monograph titled “*The Early Croatian Cemetery at Ždrijac in Nin*”, which readers could lay their hands on in 2007. Since the emergence of these books, much has happened. One is surely wondering, “What kind of co-worker was Dr Belošević?” The answer is, sometimes very demanding and rigorous, and at other times open, perhaps too open and approachable.

arheologije, a pred članovima Konferencije Saveza gradova Socijalističke Republike Hrvatske (1971.) izlagao je na temu „*Arheološko-povijesno značenje Nina*“ i dr.

Tijekom ukupnoga muzejskoga rada sustavno je surađivao sa sredstvima javnoga priopćavanja u Zadru i Hrvatskoj i na taj način popularizirao hrvatsku srednjovjekovnu kulturu. Valja imati na umu da smo tada živjeli u vremenu kada se ime hrvatsko s oprezom spominjalo kako ne bismo bili etiketirani kao državni neprijatelji.

Nakon prelaska na Filozofski fakultet u Zadru ostao je u stalnim svezama s Arheološkim muzejom. Posebice je to bilo nakon umirovljena. Zato i ovom prigodom treba istaknuti njegov veliki angažman u pripremanju i tiskanju monografije „*Starohrvatsko groblje na Ždrijacu u Ninu*“, koja se u rukama čitatelja našla 2007. godine. U nastanku te knjige prošli smo mnogo toga. Sigurno se pitate: „Kakav je suradnik dr. sc. Janko Belošević“? Odgovaram: Katkad vrlo zahtjevan i strog, a potom otvoren, možda preotvoren i susretljiv.

Surađivao je s Arheološkim muzejom na istraživanju oko Sv. Križa u Ninu, uređenju arheološkoga nalazišta u Galovcu i dr. Redovito je obilazio naša istraživanja u Zadru, Starigradu Paklenici, Velimu, Radašincima, Biogradu na Moru i dr.

Sada je posebice angažiran na monografskoj obradi kasnosrednjovjekovnoga novca i nakita iz ostave u Pridragi. Zaslužan je što su mnogi primjerci novca iz te ostave dospjeli u Arheološki muzej u Zadru.

Od svojih 85 godina života, prof. Belošević je čak 55 godina proveo u Zadru. Već je spomenuto da je kao student dolazio u taj Grad. Godine 1952. je u Arheološkom muzeju provodio praksu. Prisjeća se da je sudjelovao u seljenju građe iz Sv. Donata i crkve Sv. Petra Starog u tadašnju zgradu Liceja Sv. Dimitrija, sada Sveučilišta u kojoj je doskora djelovao taj muzej. To prenošenje spomenika je tada prof. I. Petricioli nazvao Arheotrans. Za vrijeme studentskih boravaka u Zadru upoznao se i s g. Grgom Oštrićem, koji je konzervatorsku službu obavljao unutar Arheološkoga muzeja. Na suradnju ga je potakao Z. Vinski.

Prof. Beloševiću, kao jedinomu arheologu, koji se bavio srednjovjekovnom materijalnom kulturom nije bilo lako godinama djelovati u Zadru. U mnogočemu je bio usamljen. Unatoč tomu već je kao muzealac imao zapažene rezultate. Iz Zadra je uspio ostvariti raznovrsne dodire s mnogim poznatim (prvim) imenima koji su se u inozemstvu i u nekadašnjoj zajedničkoj državi bavili slavenskom arheologijom. Primjericke: B. A. Ribakov, J. Poulík, J. Werner, V. Bierbrauer, D. Bialeková, M. Brozi, Z. Čilinská, M. Dekóvna, B. Dostál, V. Hrubý, W. Hensel, Z. Kurnatowska, L. Krasovská, J. Giesler, J. Dekan, A. Kiss, Z. Rajewski, Ž. Važarova, Z. Vinski, K. Vinski Gasparini, S. Gunjača, L. Katić, Lj. Karaman, C. Fisković, B. Marušić, R. Matejčić, S. Dimitrijević, J. Korošec, P. Korošec, N. Miletić, I. Bojanovski, Đ. Basler, Š. Bešlagić, S. Ercegović, E. Maneva, V. Malenko, B. Babić i dr.

He collaborated with the Museum of Archaeology in the excavations around the Church of the Holy Cross in Nin, in organising the archaeological sites in Galovac and other places. He regularly visited our excavations in Zadar, Starigrad-Paklenica, Velim, Radašincovi, Biograd na Moru and other places.

He is now particularly involved in writing up his monograph on the coins and jewellery of the Late Middle Ages from the hoard in Pridraga. He is credited with the fact that many specimens of coins from the hoard arrived at the Archaeological Museum Zadar.

Of Prof. Belošević's 85 years of life, he has spent 55 of them in Zadar. As has been already mentioned above, while still a student he would visit the city. In 1952, he undertook work practice at the Museum of Archaeology. He recalls being involved transferring artefacts from St. Donatus and the Church of St. Peter to the St. Demetrius Boarding School building, now the university in which the museum had been operating until recently. This transfer of monuments was then called 'Arheotrans' by Prof. I. Petricioli. During his stay as a student in Zadar, he became acquainted with Mr Grga Oštrić, who had carried out conservation activities at the Museum of Archaeology. Z. Vinski had urged him to get involved.

As the only archaeologist who dealt with medieval material culture, Prof. Belošević had not found it easy to work in Zadar. In many ways, he was alone. Despite this, as a museum expert he achieved remarkable success. Being located in Zadar, he was able to make the necessary contacts with many famous names (and on a first name basis), name from abroad and in the former Yugoslavia who were professionally involved in Slavic archaeology, for example: B. A. Ribakov, J. Poulík, J. Werner, V. Bierbrauer, D. Bialeková, M. Brozi, Z. Čilinská, M. Dekóvna, B. Dostál, V. Hrubý, W. Hensel, Z. Kurnatowska, L. Krasovská, J. Giesler, J. Dekan, A. Kiss, Z. Rajewski, Ž. Važarova, Z. Vinski, K. Vinski Gasparini, S. Gunjača, L. Katić, Lj. Karaman, C. Fisković, B. Marušić, R. Matejčić, S. Dimitrijević, J. Korošec, P. Korošec, N. Miletić, I. Bojanovski, Đ. Basler, Š. Bešlagić, S. Ercegović, E. Maneva, V. Malenko, B. Babić and others.

He was socialising with them, corresponding and exchanging scientific articles, and received many other publications for the library at the Museum of Archaeology and also for himself personally. He now has his own very respectable library with lots of books, a lot of which he bought or received as a gift. I have personally used these books on a number of occasions.

Many foreign archaeologists studying medieval archaeology have visited Zadar, with their host being Prof. Belošević. These archaeologists included J. Poulík, V. Bierbrauer, J. Hermann, I. Nestor, D. Bialeková, A. Kiss, A. Sós Cs, I. Kovrig and others.

Particular emphasis is placed on his special collaboration with Prof. Z. Vinski who had advised Prof.

S njima se družio, dopisivao i razmjenjivao znanstvene članke te dobio i mnoge druge publikacije za Knjižnicu Arheološkoga muzeja, ali i za sebe. Sada ima veoma respektabilnu vlastitu knjižnicu s mnoštvom knjiga koje je sam nabavio ili dobio na dar. Tim knjigama sam se i osobno višekratno koristio.

Mnogi strani arheolozi koji su se bavili srednjovjekovnom arheologijom posjetili su Zadar, a domaćin im je bio prof. Belošević. Primjerice, J. Poulík, V. Bierbrauer, J. Hermann, I. Nestor, D. Bialeková, A. Kiss, A. Sós Cs, I. Kovrig i dr.

Naglašavamo osobitu suradnju s prof. Z. Vinskim koji ga je i usmjerio da se bavi arheologijom Seobe naroda i hrvatskoga srednjega vijeka. Taj izniman znanstvenik otvorio mu je mnoga vrata u inozemstvu i nekadašnjoj državi. U znak zahvalnosti za višekratna dobra djela prof. Belošević mu je posvetio svoju monografiju „*Materijalna kultura Hrvata od 7. do 9. st.*“ (1980.). Ta knjiga je izazvala veliku pozornost u našoj i europskoj znanosti. Mnoga poznata imena na polju ranosrednjovjekovne (slavenske) arheologije ocijenili su je u više znanstvenih i stručnih časopisa. Primjerice: Z. Kurnatowska, J. Hermann, R. Kenk, A. Sós Cs., V. Tovornik, M. Šolle, S. Ercegović Pavlović i dr.

J. Belošević je doživljavao i nerazumijevanja u svom Muzeju, pa i izvan njega. Nije se dao smesti stojeći čvrsto na svojim stajalištima. Naravno da to nije prolazilo bez posljedica. Ipak, nosio se s raznim poteškoćama, a kasnije i s teškom bolešću.

Grad Zadar je njegov usud i velika ljubav. Uz sve poteškoće u njemu je postigao sjajne i dalekosežne rezultate i to ne samo na hrvatskoj, nego i na svjetskoj razini. Pokazalo se da se, uz veliki trud, mnogo može učiniti i u manjoj sredini. Danas su tu velike mogućnosti, jer je Zadar i sveučilišno središte.

Međutim, moramo primijetiti izostanak itekako zasluženoga javnog priznanja Grada u kojem desetljećima iznimno uspješno djeluje.

Njegova velika ljubav je i Nin. Koliko je samo učinio za taj hrvatski povijesni grad (ponešto od toga je već spomenuto).

Autor ovog članka dobro poznaje ukupni rad prof. Beloševića pa se zato ovom prigodom može istaknuti da je on znano i štovano ime u europskoj i uopće slavenskoj srednjovjekovnoj arheologiji, a naravno, sada živuće, prvo ime u nacionalnoj arheologiji (Sl. 9).

Štovanom dr. Janku Beloševiću, profesoru emeritusu splitskoga i zadarskoga sveučilišta, ovim skromnim uratkom čestitam 85. obljetnicu života, želeći mu i dalje dobro zdravlje te da nam ovako vitalan podari još novih znanstvenih radova. S nestrpljenjem očekujemo njegov prinos o Višeslavovoj krstionici, kojim će, nadamo se, biti otklonjeni mnogi prijepori, osobito oni oko njezina podrijetla.

Belošević to become involved in archaeology covering the Great Migration and the Middle Ages of Croatia. This outstanding scientist opened up for Prof Belošević numerous doors abroad and in the former Yugoslavia. As a sign of gratitude for these many good deeds, Prof Belošević dedicated to Prof Vinski his monograph titled “*The Material Culture of the Croats from the 7th to the 9th Century*” (1980). The book attracted a lot of attention in our own and European scientific and academic community. Many famous names in the field of Early Medieval (Slavic) archaeology assessed the book in a number of scientific journals, for example, Z. Kurnatowska, J. Hermann, R. Kenk, A. Sós Cs., V. Tovornik, M. Šolle, S. Ercegović Pavlović and others.

Janko Belošević also encountered a lack of understanding at the Museum, and even beyond. Nonetheless, he refused to give in, standing firm in his views. Of course, this was not to pass without consequence. However, he withstood the various difficulties, and later a serious illness.

The City of Zadar has been his destiny and great love. Despite all the difficulties encountered in Zadar, he was able to achieve great and far-reaching results, and not only at a Croatian level. It has been shown that, with great effort, much can be done in a smaller locality. Today, there are great opportunities because Zadar is also a university centre.

However, we should mention the lack of truly earned public recognition by the City in which he has been working with great success for decades.

His great love is Nin. He has really done a lot for this historical Croatian town (some of which has already been mentioned above).

The author of this paper is very familiar with the complete work of Prof Belošević, hence we would like to take this opportunity to point out that he is a renowned and respected name in European and generally in Slavic medieval archaeology, and of course, now a living and the first name in national archaeology (Fig. 9).

Dear Dr Janko Belošević, Professor Emeritus at the University of Split and University of Zadar, with this modest compilation allow us to congratulate you on your 85th anniversary of life, wishing you ongoing good health, and being as vital as you are, that you still endow us with new research papers. We look forward to his contribution to the Baptistery of Višeslav, where the many debates concerning it will be resolved, especially those concerning its origin.

Popis radova dr. sc. Janka Beloševića (1961. - 1980.)

List of works by Janko Belošević PhD (1961 to 1980)

1961.

Originalni pečatnik Pavla I Šubića Bribirskog, Narodni listi, br. 532, Zadar 14. listopada 1961, 5.

1962.

Slavenska keramika iz ranosrednjovjekovne nekropole „Materiza“ kraj Nina, Diadora 2 (1960-1961), Zadar 1962, 237-249, Zussammenfassung.

Izložba „5000 godina keramike iz zadarskih muzeja“, Vijesti muzealaca i konzervatora Hrvatske, XI, 6, Zagreb 1962, 163-164.

Keramika iz zadarskih muzeja u srednjem vijeku, 5000 godina keramike iz zadarskih muzeja, katalog izložbe, Zadar 1962, 11-12.

1964.

Izložba „Velika Morava“, Brno – Umjetnički paviljon/Dom umeni, Vijesti muzealaca i Konzervatora Hrvatske, XIII, 2, Zagreb 1964, 41-45.

1965.

Prvi arheološki tragovi velike seobe naroda na području sjeverne Dalmacije, Diadora, 3, Zadar 1965, 129-143, Zussammenfassung.

Nekoliko ranosrednjovjekovnih metalnih predmeta s područja sjeverne Dalmacije, Diadora 3, Zadar 1965, 145-158, Zussammenfassung.

Pečatnik hrvatskoga bana Pavla I Bribirskog u Zadru, Diadora 3, Zadar 1965, 159-167, Riassunto.

Brojni materijali iz Dalmacije Osvrt na I. međunarodni kongres za slavensku arheologiju u Varšavi i izložbu „Materijalna kultura Slavena u ranom srednjem vijeku“, Narodni list, br. 735, Zadar 30, listopada 1965, 5.

1966.

Osvrt na I internacionalni kongres za slavensku arheologiju u Varšavi i izložbu „Materijalna kultura Slavena u ranom srednjem vijeku“, Vijesti muzealaca i konzervatora Hrvatske, XV, 1-2, Zagreb 11-15.

Izložba „Zadar u doba narodnih vladara“, Vijesti muzealaca i konzervatora Hrvatske, XV, 3-4, Zagreb 1966, 22-23.

1967.

Nekropola ranog srednjeg vijeka u Kašiću, Obavijesti Hrvatskoga arheološkoga društva 3, Zagreb, 1967.

Osvrt na dosadašnja arheološka istraživanja na kompleksu sv. Marije u Zadru, Zadarska revija, 2-3, Zadar 1967, 193-198.

1968.

Ranosrednjovjekovna nekropola u selu Kašiću kraj Zadra, Diadora 4, Zadar 1968, 221-246, Zussammenfassung.

Neobjavljeni ranosrednjovjekovni kameni spomenici s pleternim ukrasom iz Zadra, Diadora 4, Zadar 1968, 271-280, Riassunto.

Nin u srednjem vijeku. Problemi arheoloških istraživanja, (dvojezično: hrvatski i engleski jezik), Zadar 1968, 53-63.

Nin, Crkva Sv. Križa – sistematsko iskopavanje srednjovjekovnih i antičkih objekata, Arheološki pregled 10, Beograd 1968, 176-177.

Stara Poveljana, otok Pag – srednjovjekovna nekropola, Arheološki pregled 10, Beograd 1968, 178-179.

Nin – vodič, Arheološki muzej Zadar, Zadar 1968, 11-15 (isto na njemačkom i talijanskom jeziku).

1969.

Crkva Sv. Križa u Ninu – ranosrednjovjekovna crkva s nekropolom, Arheološki pregled 11, Beograd 1969, 209-212.

Ždrijac-Nin, ranosrednjovjekovna nekropola i ilirski grobovi, Arheološki pregled 11, Beograd 1969, 217-219.

Karin, Enzyklopädisches Handbuch zur Ur- und Frühgeschichte Europas (Hrsg. Filip j.) Prag 1969, I.2. 1738.

Kašić, Enzyklopädisches Handbuch zur Ur- und Frühgeschichte Europas (Hrsg. Filip j.) Prag 1969, I.2. 1739.

Obrovac, Enzyklopädisches Handbuch zur Ur- und Frühgeschichte Europas (Hrsg. Filip j.) Prag 1969, I.2. 946.

Ostrovica, Enzyklopädisches Handbuch zur Ur- und Frühgeschichte Europas (Hrsg. Filip j.) Prag 1969, I.2. 985.

Skaradin, Enzyklopädisches Handbuch zur Ur- und Frühgeschichte Europas (Hrsg. Filip j.) Prag 1969, I.2. 1307.

Ždrapanj, Enzyklopädisches Handbuch zur Ur- und Frühgeschichte Europas (Hrsg. Filip j.) Prag 1969, I.2. 1666.

Ždrijac – Nin, ranosrednjovjekovna nekropola i ilirski grobovi, Arheološki pregled 11, Beograd 1969, 217-219.

1970.

Starohrvatska nekropola na Ždrijacu kod Nina, Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku, LXV-LXVII (1963.1965), Split 1970. 169-173, Résumé.

Starohrvatska nekropola kod Poveljane na otoku Pagu, Diadora 5, Zadar 1970, 203-212, Zussammenfassung.

Ždrijac-Nin, ranosrednjovjekovna nekropola, Arheološki pregled 12, Beograd 1970, 156-157.

Sv. Križ – Nin, starohrvatska crkva s nekropolom, Arheološki pregled 12, Beograd 1970, 167-168.

Biograd – vodič, Arheološki muzej Zadar, Zadar 1970, 20-32 (isto na engleskom, francuskom, njemačkom i talijanskom jeziku).

Sv. Ivan – Biograd na moru, starohrvatska crkva, Arheološki pregled 12, Beograd 1970, 167-168.

1971.

San dug 1100 godina, Vjesnik u srijedu, br. 1010, Zagreb 7. rujna 1971, 27-30.

1972.

Stanje istraživanja slavenske keramike na području Dalmacije, Materijali IX, Beograd 1972, 125-138, Zussammenfassung.

Die ersten slawischen Urnengräber auf dem Gebiete lugo-slawiens aus dem Dorfe Kašić bei Zadar, *Balcanoslavica*, 1, Prilep - Beograd 1972, 73-86.

1973.

Starohrvatska nekropola uz humak "Materiza" kod Nina, *Diadora* 6, 1973, 221-243, Zussammenfassung.

Materijalna kultura Hrvata na jadranskoj obali do IX, stoljeća (Sažetak referata održanog na IX. kongresu arheologa Jugoslavije u Zadru 1972.), *Obavijesti Hrvatskoga arheološkoga društva* 1, Zagreb 1973.

Vrlo značajno otkriće. Osvrt na novootkrivena starohrvatska groblja u Stankovcima i Biljanima Donjim, *Narodni list*, br. 1103, Zadar, Novogodišnji broj 1973, 6.

Rad sekcije za rani srednji vijek ADJ na IX kongresu arheologa Jugoslavije u Zadru, *Obavijesti Hrvatskoga arheološkoga društva* 1, Zagreb 1973.

1974.

Zaštitna istraživanja starohrvatskih nekropola na području sjeverne Dalmacije, *Arheološki pregled* 15, Beograd 1974, 113-117.

Istraživanje starohrvatskoga groblja na Ždrijacu u Ninu, *Narodni list*, br. 1189. Zadar 14. rujna 1974, 5.

1975.

Über einige Besonderheiten in der Entwicklung der Keramik auf dem Gebiete Dalmatiens, *Balcanoslavica*, 3 (1974), Prilep-Negotin 1975, 161-181.

Literatura / Bibliography

Babić M., 1981 – Starohrvatske nekropole, *Oko*, 9, (249), Zagreb 1981, 14.

Batović Š., 1965 – Rad Arheološkog muzeja u Zadru od 1960. do 1964. godine, *Diadora* 3, Zadar 1965, 273-298

Batović Š., 1968 – Rad Arheološkoga muzeja u Zadru u 1965. i 1966. godini, *Diadora* 4, Zadar 1968, 281-307.

Batović Š., 1970 – Rad Arheološkoga muzeja u Zadru od 1967. do 1969. godine, *Diadora* 5, Zadar 1970, 259-298.

Batović Š., 1973 – Rad Arheološkoga muzeja u Zadru od 1970. do 1972. godine, *Diadora* 6, Zadar 1973, 245-405.

Batović Š., 1980 – Rad Arheološkoga muzeja od 1973. do 1976. godine, *Diadora* 9, Zadar 1980, 549-614.

Batović Š., 1982 – *150 godina Arheološkog muzeja u Zadru* (katalog izložbe), Zadar 1982.

Belošević J., 1996 – arheolog, *Hrvatski leksikon*, I. svezak, A-K, Zagreb 1996, 83.

Belošević J., 2007 – *Starohrvatsko groblje na Ždrijacu u Ninu* (Bilješka o piscu), Zadar 2007.

Ercegović Pavlović S., Belošević J., 1981 – Materijalna kultura Hrvata od VII do IX stoljeća, *Starinar* 32, Beograd 1981, 100-102.

Fabijanić T. - Gusar K., 2011 – Bibliografija dr. sc. Janka Beloševića profesora emeritusa, *Archaeologia Adriatica* 3, Zadar 2011, 11-21.

Benkovic La nécropole paléocroate Stankovci, *Inventaria archaeologica*, Fasc. II (20), (Y 189-198), Beograd 1975.

1976.

Materijalna kultura Hrvata na jadranskoj obali od doseljennja do 9. st., Materijali Saveza arheoloških društava XII, Zadar 1976, 297-318, Zussammenfassung.

Starohrvatska nekropola u selu Biljanima Donjim, *Diadora* 8 (1975.), Zadar 1976, 103-110, Zussammenfassung

1977.

Starohrvatska nekropola na Ždrijacu u Ninu. *Slobodna Dalmacija*. br. 10042, Split 16. srpnja 1977, 9.

1979.

Srednji i novi vijek, Nin: povijesni i umjetnički spomenici, Zadar 1979, 87-132,

Otkrivena starokršćanska bazilika. *Arheološka istraživanja u Galovcu*, *Narodni list*. br. 1441, Zadar 28. kolovoza 1979, 7. *Srednjovjekovna zbirka Arheološkoga muzeja u Zadru*, Zadar 1979, 49-60 (isto na njemačkom i talijanskom jeziku).

1980.

Materijalna kultura Hrvata od 7. do 9. st., Zagreb 1980. *La nécropole paléocroate, Nin – Ždrijac*, *Inventaria archaeologica*, Yugoslavia, Fas. 24 (Y 229-Y 238), Beograd 1980.

Die Sozialekonomische Problematik der Frühern Horizonts der dalmatinisch – kroatischen Gräberfelder auf dem Kerngebiet Dalmatinsch-Kroatien im Lichte der Resultate Archäologischer Untersuchungen, *Balcanoslavica*, 9, Prilep 1980, 27-42.

Hermann J., J. Belošević, 1982 – Materijalna kultura Hrvata od VII do IX stoljeća, *Zeitschrift für Archäologie*, Band 16, 1, Berlin 1982, 143-144.

Hübner R., 2013 – *Who is Who u Hrvatskoj*, Biografska enciklopedija vodećih žena i muškaraca Hrvatske, Zug 2013, 95-96.

Jurić R., 1981 – Značajan doprinos ranosrednjovjekovnoj arheologiji, *Dometi* 5, Rijeka 1981, str. 41-45.

R. Jurić, 1994 – Uz 65. obljetnicu života Janka Beloševića, *Obavijesti Hrvatskoga arheološkoga društva*, 3, Zagreb 1994, 72-73.

Jurić R., 2009 – Izniman prinos hrvatskoj arheološkoj znanosti (uz 80. obljetnicu dr. sc. Janka Beloševića), *Zadarski list*, prilog Donat, Zadar 6. listopada 2009, 33.

Jurić R., 2009 – Uz 80. obljetnicu života dr. sc. Janka Beloševića, *Obavijesti Hrvatskoga arheološkoga društva*, 3, Zagreb 2009, str. 107-112.

Jurić R., 2009 – Arheološki muzej u Zadru, *Zbornik, Hrvatska arheologija u XX. stoljeću*, Matica hrvatska, Biblioteka XX. stoljeće, Zagreb 2009, 321-356.

Jurić R., 2009 – Arheološki muzej u Zadru od 1944. do 1991, Zadar i okolica od Drugog svjetskog rata do Domovinskog rata, *Zbornik radova sa Znanstvenog skupa održanog 21. studenoga 2007. u Zadru*, Zadar 2009, 534-549.

- Kenk R., Belošević J., 1983– Materijalna kultura Hrvata od 7. do 9. stoljeća (Die materielle Kultur der Kroaten vom 7.-9. Jahrhundert), *Prehistorische Zeitschrift*, 58, Band, Heft 2, Berlin-New York 1983, 284-289.
- Macan T., (T. M.), 1981– Knjiga o hrvatskoj povijesti, *Marulić* 14, 2, Zagreb 1981, 199.
- Petricioli I., Belošević J., 1984 – *Likovna enciklopedija Jugoslavije*, Zagreb 1984, 94.
- Petricioli I., Belošević J., 1995– *Enciklopedija hrvatske umjetnosti*, Zagreb 1995, 75.
- Sócs Cs, A., J. Belošević, 1982 – Materijalna kultura Hrvata od VII do IX stoljeća (Die materielle Kultur der Kroaten vom 7. bis zum 9. Jh.), *Archaeológiai Értesítő*, Akademia Kiadó, 109, Budapest 1982, 328-330.
- Stipčević A., Belošević J., 1983 – arheolog, *Hrvatski biografski leksikon*, 1, Zagreb 1983, 624.
- Suić M., 1960 – Rad Arheološkog muzeja od Oslobođenja do 1959. god, *Diadora* 1, Zadar, 1960, 197-212
- Tomičić Ž., 2004 – Uz 75. obljetnicu života Janka Beloševića, *Obavijesti Hrvatskoga arheološkoga društva* 2, Zagreb 2004, 180-181.
- Tovornik V., Belošević J., 1983 – Materijalna kultura Hrvata od VII do IX stoljeća, *Archaeologia Austriaca*, 67. Wien 1983, 168-170.
- Uglešić A., 2011– O djelu profesora Janka Beloševića, *Archaeologia Adriatica* 3, Zadar 2011, 1-10.